

## "Zahmetlerde rahmeti ve elemelerde bâki lezzetleri hissedip aramak..." cümlesini açıklar mısınız?

---

**Allah, kainatta tertip ve sebepler vasıtası ile iş gördüğü için,** bir neticeye ve sonuca ulaşmak, bu tertip ve sebepleri katetmek ile mümkündür. Yani bir elmayı yemek için; ağacı dikip, bakıp, öyle yiyeceksin. Bu dikmek ve bakmak, insan için bir zahmettir; lakin neticesi olan elma ise bir rahmettir. **Demek zahmetin neticesi rahmettir.**

Namaz kılmak nefse bir zahmettir; lakin dünyevi ve uhrevi faydaları ise; bir rahmettir. Oruç tutmak nefse bir eziyet ve zahmettir; lakin neticesinde kalp ve ruhun inkişaf edip letafet kazanması ve kabir ve ahirette cennet kazanılması da bunun rahmeti ve ücretidir.

**Musibetler ve dünyevi sıkıntılar, nefis ve cisim için, birer elem ve azap gibidir.** Lakin sabır ve metanet ile onlara razı olmak ve isyan etmeden teslim olmakta, hem dünyevi hem de uhrevi çok lezzetler vardır. Orucun açlığı bir elemdir; lakin neticesindeki menfaat ve faydalar bunun lezzetleri hükmündedir. Burada oruç meşakkat iken, kabirde hakiki ve baki bir lezzet olacaktır. Bunu diğer ibadet ve amellere de tatbik edebiliriz.

Mesela; bir derviş şiddetli bir riyazet ve çile ile nefisine büyük zahmet ve elemeler verir. Ama sonunda nefsin o kesif arzuları kırılıp, ruh ve kalp mahiyetinde hükmetmeye başlayınca, o zahmet ve elemeler rahmet ve ulvi lezzetlere dönüşür. Velayet makamının o nurlu ve tatlı meyvelerini tadar. Yalnız bu tatmak zahmet ve elemelerin bir neticesidir. Yoksa zahmet ve elemeleri atlayarak, rahmet ve lezzetlere ulaşılmıyor.